

Filadelfia

Mesto nesie svoje meno po svojom zakladateľovi, ktorým bol pergamský kráľ Attalos II. Filadelfos. Základ mena pochádza z gréckeho slova s významom: „bratská láska“. Tá bola zrejme charakteristická práve pre tento zbor.

Doba

Predchádzajúci zbor charakterizovala duchovná smrť v podobe duchovného spánku, ktorý prišiel krátko po reformácii v 16. a 17. str., preto sa opätovne nachádzame v čase náboženského prebudenia od 18.–19. str. Túto dobu charakterizujú nové prebudenecké hnutia a biblické spoločnosti.

Predstavenie sa

„A anjelovi sboru vo Filadelfii napíš: Toto hovorí svätý, ten pravdivý, ktorý má kľúč Dávidov: ktorý otvára, a nikto nezaviera, a zaviera, a nikto neotvára.“ (Zj 3,7)

Ježiš sa predstavuje ako „svätý a pravdivý“. Práve v tomto období sa do kresťanského povedomia dostávajú témy ako pokánie, posvätenie. Ježiš týmto predstavením sa hovorí: „*To, po čom túžiš mám ja, pretože ja taký som. Ak nájdeš mňa, nájdeš svätosť i pravdu.*“

Výraz „**kľúč Dávidov**“ je prevzatý z knihy Izaiáš. Boh v ňom odníma úrad od správcu menom Šebna a ustanovuje do úradu Eljakíma a to slovami, ktorými Eljakím získava kontrolu nad vstupom do paláca. „**Na jeho plecia položím kľúče od domu Dávidovho. Keď on otvorí, nikto nezatvorí, a keď on zatvorí, nikto neotvorí.**“ (Iz 22,22)

Kristus tento výraz vzťahuje na seba, čím vyhlasuje, že On a jedine On rozhoduje kto vojde do cirkvi a nie človek, ktorý si privlastnil toto právo. Takéto predstavenie sa má veľký význam práve v čase začínajúceho duchovného oživenia. Nie každé cirkevné spoločenstvo má oň záujem, preto bolo pre veriacich veľkým posilnením uistenie, že i keď budú ľuďmi vylúčení zo svojich vlastných cirkví, pokiaľ ich nevyľúči Kristus, sú stále jeho ľuďom. Podobné povzbudenie nachádzame i v Starom zákone: Iz 51,7

Ježiš ďalej prevráti úvodnú frázu „**poznám tvoje skutky**“ a začína opisom tohoto zboru:

„Hľa, dal som pred tebou otvorené dvere, a nikto ich nemôže zavrieť, lebo máš malú moc a ostríhal si moje slovo a nezaprel si môjho mena.“ (Zj 3,8) V Biblii nachádzame tri možnosti výkladu slov: „**hľa, dal som pred tebou otvorené dvere**“. Všetky tieto významy sa vzťahovali na kresťanov tejto doby.

1. Dvere nebeskej svätyne, t. j. prístup k Bohu a nadviazanie vzťahu s Bohom je skrze Krista možný a to i bez iného ľudského prostredníka. „**Keď tedy máme, bratia, smelosť do vchodu do svätyne v krvi Ježišovej - ktorý to vchod nám vysvätil ako cestu novú a živú cez oponu, to jest cez svoje telo.**“ (Žid 10,19-20)
2. Pochopenie Písma Svätého vďaka Duchu Božiemu. „**A zároveň sa modlite i za nás, žeby nám Bôh otvoril dvere slová hovoriť tajomstvo Kristovo, pre ktoré som i spútaný, aby som ho zjavoval tak, ako mi treba hovoriť.**“ (Kol 4,3-4)
3. Možnosť evanjelizácie. „**A v Efeze zostanem až do Letníc, lebo sú mi veľké dvere otvorené a účinné, a protivníkov mnoho.**“ (1Kor 16,8-9)

Slovami „**máš malú moc**“ chce Ježiš povedať, že toto náboženské prebudenie nemá veľkú politickú, hospodársku moc alebo vplyv. Ale aj napriek tomu tí čo ho tvorili zostali verní v čase, keď boli vyzývaní, aby zapreli meno a učenie Ježiša Krista.

„Napriek všetkému odporu záujem o adventné hnutie stále rástol. Počet prívržencov sa zvýšil z desiatok a stovák na tisíce. Rôzne cirkvi zaznamenali veľký prírastok členstva. Za krátky čas sa začal prejavovať odpor proti týmto novoobráteným členom a cirkvi používali opatrenie

kázne proti tým, ktorí prijali Millerovo učenie. Miller na to reagoval písomnou výzvou ku kresťanom všetkých vierovyznaní. Žiadal v ňom, aby mu dokázali z Písma, v čom sa mýli.

Miller napísal: „Veríme azda niečomu, čo neprikazuje Písmo, ktoré vy sami vyhlasujete za jediné pravidlo viery a života? Čo sme vykonali, že sa na nás sype zlomyseľné odsúdenie z kázateľníč i zo stránok novin a sme vylučovaní z vašich cirkví a spoločenstiev?“ „Ak nemáme pravdu, ukážte nám, prosím, v čom sa mýlime. Dokážte nám z Božieho slova, že zastávame bludy. Zažili sme dosť posmechu, ale ten nás nemôže presvedčiť, že sa mýlime. Jedine Božie slovo môže zmeniť naše názory. Dospeli sme k svojim záverom po zrelej úvahe a modlitbách, keď sme našli dôkazy v Písme.“

*(Bliss, str. 250.252)“ Veľký spor vekov (ISBN 978-3-939979-27-2 str.175), kapitola Americký reformátor, Ellen G. White

V nasledujúcom 9. verši Ježiš hovorí: „**Hľa, dávam zo synagógy satanovej niektorých z tých, ktorí hovoria o sebe, že sú Židmi, a nie sú, ale luhajú: hľa spôsobím to, aby prišli a klaňali sa pred tvojimi nohami a poznali, že som si ťa ja zamiloval.**“ (Zj 3,9)

Ježiš nehovorí o doslovných členoch židovského národa, ale o kresťanoch, ktorí sa považujú za vyvolených a kladú pre kresťanov bremená (zákony, požiadavky), ktoré nedokážu sami niesť rovnako, ako to robili náboženský predstavitelia Ježišovej doby.¹ Prečo ich Ježiš nazýva synagógou satanovou vidíme z jeho vlastných slov: „**Keď vyjde nečistý duch od človeka, chodí po bezvodných miestach a hľadá odpočinok a keď nenajde, hovorí: Navrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel. A keď príjde, najde zametený a ozdobený. Vtedy ide a pojme so sebou ešte sedem iných duchov, horších ako je sám, a vojdúc bývajú tam, a posledné veci toho človeka stávajú sa horšími ako prvé.**“ (Luk 11,24-26)

Synagógou satanovou sú tí, ktorých opustil Duch Boží, ktorí pretrhli puto s Bohom a dostali sa pod diabolský vplyv. Ježiš týmto výrazom nazýva tých, ktorí navonok vystupujú ako členovia Božieho ľudu, ale nachádzajú sa pod diabolským vedením.

Odpoveď na druhú polovicu verša nájdeme u proroka Izaiáša:

„**A pojdú k tebe zohnutí synovia tých, ktorí ťa trápili, a budú sa klaňať ku spodku tvojich nôh všetci tí, ktorí tebou pohrdali, a budú ťa volať mestom Hospodinovým, Sionom, príbytkom Svätého Izraelovho. Miesto toho, že si bol opustený a nenávidený, takže nebolo toho, kto by bol prešiel cez teba, učiním ťa večnou pýchou a radosťou pokolenia a pokolenia.**“ (Iz 60,1-2)

Sú to slová zaslúbenia, povzbudená, že svoju prácu úspešne dotiahnu až do konca a to priznajú i tí, čo proti nim bojovali.

„**Preto, že si ostrihal slovo mojej trpezlivosti, i ja budem teba ostrihať a vytrhnem ťa z hodi-ny pokušenia, ktorá príde na celý svet zkušiť tých, ktorí bývajú na zemi.**“ Naplnenie týchto slov vidíme v histórii Millerovho prebudeneckého hnutia, ktoré očakávalo v prvej polovici 19. stor. príchod Krista, ktorý nenastal.² Museli čeliť nielen tomuto sklamaniu, ale i všeobecne rozšírenému mylnému učeniu:

„Došiel k presvedčeniu, že vtedajší všeobecný názor na duchovnú vládu Ježiša Krista – tisícročné kráľovstvo tu na zemi pred koncom sveta – nemá Biblické opodstatnenie. Učenie, že pred osobným príchodom Pána Ježiša bude na zemi tisíc rokov spravodlivosť a pokoj, odsúva naliehavosť Božieho dňa do vzdialenej budúcnosti. I keď sa tento názor ľuďom môže páčiť, odporuje učeniu Ježiša Krista a jeho apoštolov, ktorí tvrdili, že pšenica a plevy majú rásť spolu až do žatvy, teda do konca sveta, „zlí ľudia a čarodejní závratníci budú spieť k horšiemu“ a „v posledných dňoch nastanú nebezpečné časy“. Kráľovstvo temnoty potrvá až do príchodu Pána Ježiša a bude zničené, pretože ho „Pán Ježiš zabije duchom svojich úst a

¹ pre podrobnejší význam viď poslanstvo do Smyrny.

² o podrobnostiach bude hovoriť 10 kapitola Zjavenia.

skazí zjavením svojho príchodu“. (Mat 13,30.38-41; 2 Tim 3,13.1; 2 Tes 2,8)... *Prvokresťanská cirkev neučila, že sa celý svet obráti a Pán Ježiš bude vládnuť na tejto zemi. Toto učenie prijala väčšina kresťanov až začiatkom 18. storočia. Následky neboli dobré, tak ako prijatie každého iného bludu. Príchod Ježiša Krista odsúvalo do ďalekej budúcnosti a viedlo ľudí k tomu, aby nebrali vážne znamenia blížiaceho sa príchodu. Dávalo ľuďom falošný pocit istoty a bezpečia a mnohých viedlo k tomu, že úplne zanedbávali prípravu na stretnutie s Pánom.”*

**Veľký spor vekov (ISBN 978-3-939979-27-2 str.167), kapitola Americký reformátor, Ellen G. White*

Rada

„Hľa, príjdem rýchle. Drž to, čo máš, aby nikto nevzal tvojej koruny!” (Zj 3,11) Ježiš opäť zdôrazňuje svoj druhý príchod, avšak stále s väčšou aktuálnosťou. Jeho príchodu bude predchádzať nejaké odpadnutie, preto jeho rada obsahuje výstrahu.

Zasľúbenie

„Toho, kto víťazí, učiním stĺpom v chráme svojho Boha, a von nevyjde viacej nikdy, a napíšem na neho meno mesta svojho Boha, toho nového Jeruzalema, ktorý zostupuje z neba od môjho Boha, i svoje nové meno.” (Zj 3,12) Zmena mena vyjadrovala v Starom zákone duchovnú skúsenosť človeka s Bohom.³ Nové meno je zasľúbením hlbšieho poznania Boha z nových a nových skúseností.

³ Vid' príbehy mužov a žien, ktorým bolo zmenené meno: Abram/Abrahám, Jákob/Izrael...